

Biblioteka
Prozna putovanja

Naslov originala
Anne Fine
Flour Babies

Copyright © Anne Fine, 1992
© za srpski jezik ODISEJA

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Culture

En Fajn

BEBE
OD BRAŠNA

S engleskog prevela
Jovana Kuzmanović

ODISEJA
Beograd, 2013.

Gospodin Kartrajt je mahao nogama ispod stola. Podigao je glas da bi nadjačao talase neprijatnog žamora u odeljenju.

„Momci, ništa vi ne brinite. Možda vam se trenutno čini da ovome ne možete da posvetite punu pažnju”, rekao je svom novom razredu, „ali sa zadovoljstvom ću vam sve to ponoviti na velikom odmoru.”

Izgleda da je to bar delimično urodilo plodom. Neki đaci su izvukli olovku iz usta. Jedan ili dvojica uspeali su da odvoje pogled od omamljujućeg prizora domara koji je napolju iscrtavao velike bele brojeve na korpama za smeće. Međutim, u celini, poboljšanje je bilo žalosno. Barem polovina dece je izgledala kao da im je mozak ostao kod kuće. Druga polovina je delovala kao da taj mozak uopšte nema.

Njegovo ovogodišnje odeljenje. Kao hladan tuš! Gospodin Kartrajt je većinu njih već dobro poznao – problematične đake i dripce, momke nad kojima su u zbornici najviše jadikovali poslednjih nekoliko godina. Ako je neko bio makar delimično normalan, verovatno ga je već zgrabio gospodin King ili gospodin Henderson. Ako je tu zalutao neko sa imalo talenta za prirodne nauke, doktor Feltam ga je već iskopao. Sve u

svemu, niko od onih koji su završili u tom razredu, nije tu upao slučajno.

Samo jedan dečak, novi u školi (kako se ono zvaše, Martin Sajmon?), sedeo je tiho i čitao u zadnjem redu. Gospodin Kartrajt se malo oraspoložio. I to je nešto za početak. Jedan od njih ume da čita! Sigurno je bilo i gorih razreda od ovog.

„Glavu gore”, rekao im je. „Nemamo ceo dan. Još jednom ću vam ponoviti sve opcije, a onda ćete morati da glasate. Džordže Spalderu, slobodno nastavi da grizeš papirić za glasanje, ali drugi nećeš dobiti. Sada vas sve molim za malo pažnje.”

Okrenuo im je svoju ogromnu zadnjicu lupnuvši po tabli na kojoj je pet minuta ranije kredom ispisao opcije koje je doktor Feltam ponudio njegovom odeljenju za njihov doprinos školskoj naučnoj izložbi:

- tekstil
- prehrambena tehnologija
- vođenje domaćinstva
- nega dece
- potrošačke studije.

Ponovo ih je glasno izgovorio za one koji imaju poteškoća s čitanjem.

Klupe su se ispunile gundanjem, šapatima, lupkanjem stopala o pod i škripom stolica koje su se opasno ljuljale na dve noge.

„To nije fer, gospodine!”

„Smor!”

„Kako možete to da nazivate naukom? To nije u redu.”

„Ja čak ne znam ni šta pola toga znači!”

Da bi pomogao Rasu Moldu, gospodin Kartrajt je ponovo pročitao teme, ali ih je ovog puta i preveo na jednostavniji jezik:

- šivenje
- hrana
- održavanje kuće
- bebe i tako to
- štednja.

Međutim, Ras Mold je i dalje bio zbunjen.

„Študnja? Šta je to studnja?”

Gospodin Kartrajt je odlučio da ga ignoriše.

„Za boga miloga”, rekao je. „Saberite se malo. Znam da većina vas ima prag dosade kao maloumna muva, ali sigurno vas bar neka od ovih tema zanima više od drugih. Koja god da je, prepisite je na papir. I pokušajte da slova bar delimično kopirate pravilnim redosledom kako bih mogao da ih posle pročitam. Ja ću proći između klupa da ih pokupim.”

To je izazvalo još jedan talas pobunjeničkog gundanja.

„To je glupo!”

„Samo nas maltretira...”

„Šivenje! Spremanje kuće...”

„Dobar dan. Mi ćemo biti za stolom broj 14 na naučnoj izložbi. Dođite i pogledajte kako smo lepo prišili dugmiće!”

„To je neverovatno zanimljivo, da, da...”

„Kladim se da nikada ranije niste videli zašiveno dugme.”

„Zašto bismo radili nešto što svako može?”

„Študnja!”

Sađid Mahmud je najrazgovetnije uspeo da sažme opšte nezadovoljstvo.

„To nije fer. Ništa od toga nije *prava* nauka. Baš ništa. Zašto ne možemo da napravimo konzerve s eksplozivnom smesom?”

Istog trenutka svi ostali su podivljali kao da ih je neko pustio iz kaveza.

„Da! To bi bilo savršeno!”

„Sjajno!”

„Huperov brat je tako zamalo sebi razneo ruku.”

„Čop je spalio jednu obrvu.”

„Ponovo mu je izrasla, ali drugačija od druge.”

Rik Tulis se toliko nagnuo preko stola da ga zamalo nije prevrnuo.

„Gospodine, možemo li da pravimo sapun?”

„Da, napravićemo fabriku sapuna!”

„Fuler je jednom za opkladu pojeo ceo sapun.”

„Posle toga mu je *osam puta* pozlilo.”

„Baš smo se ismejali.”

„Trebalo je da mu vidite lice. Bio je bled kao glista.”

Tada je Filipu Brusteru pala na pamet nova ideja i iz sveg glasa je viknuo.

„Da! Gliste!”

„Farma glista!”

„Da, zašto ne napravimo farmu glista?”

„Bila je jedna prošle godine. A i preprošle.”

„Moja mama nije htela ni da je *pogleda*. Rekla je da je odvratna.”

„Vodio ju je onaj siledžija Flečer.”

„On je praktično *dresirao* gliste sve do poslednjeg dana.”

Gospodin Kartrajt je odmahnuo glavom. Rastužilo ga je što mora da im ubije entuzijizam u bilo kojoj oblasti obrazovanja. No, činjenice su činjenice, a pogotovo u školi.

„Sađide, moram na trenutak da narušim tvoju privatnost. Reci nam, molim te, da li si na kraju polugodišta imao prelaznu ocenu iz fizike?”

Sađid se namrštio. „Nisam, gospodine.”

„A ti, Rik? Da li si položio hemiju?”

Rik Tulis se nasmejao. A onda i svi ostali koji su s njim prethodne godine slušali hemiju.

Gospodin Kartrajt se okrenuo prema Filipu kome su se još caklile okice pri pomisli da bi mogao da ima farmu glista.

„Filipe? Kakve su ti ocene iz biologije?”

Filip se istog trenutka snuždio.

„Nisam čak ni pogledao u knjižicu, gospodine. Nema svrhe.”

Gospodin Kartrajt je uzdahnuo.

„Eto, sada vam je valjda sve jasno. Nažalost, momci, niko od vas nije slučajno ovde.”

Međutim, iznenada je iz zadnjeg reda prvi put progovorio novi dečak, Martin Sajmon.

„Gospodine, mislim da ja možda jesam.”

Međutim, gospodin Kartrajt je, u punom zaletu, samo ignorisao tu upadicu.

„I eto, to vam je objašnjenje zašto ovaj razred, nažalost, ne može da pravi konzerve koje eksplodiraju. Budući da nema ni malo poverenja u vaše veštine i znanje, doktor Feltam nam je poverio samo lepe, bezbedne i lake teme. Stvari koje eksplodiraju rezervisane su za one koji su u prošlom polugodištu imali prelazne ocene iz fizike.”

Očima je prešao preko niza od osamnaest potištenih lica i jednog prilično zainteresovanog.

„Da li je iko ovde imao dobru ocenu iz fizike?”

Novi dečak je podigao ruku. Ostali se nisu ni makli. A pošto skoro niko nije mogao da vidi Martina Sajmona u poslednjem redu, gospodin Kartrajt je odlučio da ne dozvoli da mahanje dečakove ruke upropasti dramatiku tog trenutka.

„Da li je možda bolja situacija s hemijom?”

Ruka Martina Sajmona opet je poletela u vazduh i gospodin Kartrajt ju je ponovo ignorisao. Osim toga, učionica je bila kao mrtvo more.

„Zbogom, fabriko sapuna”, rekao je gospodin Kartrajt. „A kako stojite s ocenama iz biologije. Možda se nekome posrećilo?”

Ruka Martina Sajmona je mahala, kao usamljena trska nad beznadežnom močvarom ostatka odeljenja. Gospodin Kartrajt se i treći put pravio da je ne primećuje.

„Dobro”, rekao je potpuno ravnim glasom, „toliko o farmi glista.”

Ispružio je svoje ogromne šake, bele od krede.

„Nemojte reći da niste upozoreni”, rekao im je. „Ja pijem kafu u zbornici. I imam uši. Gospodin Spenser, gospodin Haris, gospodin Dipask, gospođica Arno... Svi su oni neprestano govorili: *'Upozoravali smo ih više puta – ako ne učiš, završićeš u odeljenju za loše đake.'* I evo vas!”

„Glupost je neizlečiva”, pobunio se Džordž Spalder.

„Da si bolestan koliko si glup da završiš u ovom odeljenju, bio bi priključen na aparate”, odgovorio mu je gospodin Kartrajt.

„Šta mi onda radimo ovde?”

„Žanjete ono što ste posejali. A kad smo već kod rada, molim vas da sada svi glasate. Šta želite? Tekstil, prehrambenu industriju, domaćinstvo, decu ili potrošačke studije?”

„Ja neću da glasam ni za šta”, rekao je Gvin Filips. „Sve je to glupo!”

Budući da je gajio skrivene simpatije za tu tačku gledišta, gospodin Kartrajt mu ništa nije odgovorio. Međutim, onda je Džordž Spalder dodao:

„Sve su to stvari za devojčice!”

Nastavnik je morao da ga razuveri.

„Ne zavaravajte se. Dok vi sedite ovde i gundate, devojčice u celoj zemlji prave sapun, uzgajaju gliste i prave konzerve koje eksplodiraju. One uče hemiju, biologiju i fiziku. Pobednik dobija pravo izbora. A one na pismenim vežbama dobijaju pozitivne ocene.”

Kao da se odjednom umorio od svega toga, krenuo je između redova klupa i terao ih da glasaju. „*Hajde*, Robine Fosteru. Požuri, Rik. Kakve veze ima šta ćeš odabrati? Prema gospođici Arno, jedva si uopšte upisao školu. Hvala ti, Tarik. Svi, pogledajte Tarika. On treba da vam bude primer. Odabrao je. Napisao je šta želi. Doduše, ne baš *uredno*, ali sasvim čitko. A sada je ubacio papirić u posudu. Hvala ti, Tarik. *Hvala!* Hvala i tebi, Henri. Ne moraš da udaraš po njemu. Hvala, Ras. Hvala. Hvala, Martine, i nadam se da ćete svi biti zadovoljni...”

Gospodin Kartrajt je začutao. Bilo mu je jasno da ga novi dečak ne sluša. Kad je senka gospodina Kartrajta pala na njegovu klupu, jednostavno je izvukao kažiprst desne ruke iz uha, uzeo uredno ispisanu cedulju i ubacio je u plastičnu posudu. Ni na tren nije podigao pogled s knjige.

Gospodin Kartrajt se zbunio. Pažljivo je izvukao prste iz ušiju Martina Sajmona i upitao ga:

„Šta to radiš?”

Dečak se takođe zbunio.

„Čitam, gospodine.”

„Čitaš? A šta to čitaš?”

„Bodlera.”

Gospodin Kartrajt je razrogačio oči.

„*Bodlera?*”

Osvrnuo se po učionici u slepoj nadi da niko od drugih đaka nije čuo taj razgovor. Uzalud. Svi su sedeli načuljenih ušiju.

„Na francuskom ili u prevodu?” – upitao je gospodin Kartrajt u nadi da će šalom umanjiti napetost.

Mladi Martin Sajmon je porumeneo.

Gospodin Kartrajt je okrenuo knjigu.

„Na francuskom!”

„Žao mi je”, kao iz puške je odgovorio Martin Sajmon.

Gospodin Kartrajt je uzdahnuo.

„I meni je, momče. I meni je.”

Neko vreme su svi ćutali. Onda je gospodin Kartrajt rekao:

„Dobro? Pa šta čekaš? Spakuj knjige u torbu i odlazi.”

Martin Sajmon ga je iznenađeno pogledao.

„Kuda da idem, gospodine?”

„Gde god želiš. Mislim da momak poput tebe može da bira. Na primer, možeš u razred gospodina Kinga. Ili kod gospodina Hendersona. Sigurno bi obojica bili vrlo srećni kad bi otišao kod njih.”

„Ali zašto?”

Gospodin Kartrajt je udobno smestio svoju ogromnu zadnjicu na klupu Martina Sajmona. Nije baš previše bistar za jednog inteligentnog mladića.

„Pazi ovako”, rekao mu je. „Ovde ne možeš ostati. Kao prvo, umeš da čitaš. Već te sama ta činjenica izdvaja od drugih. A tu je i drugi problem. Ti čitaš na francuskom.”

Zamahnuo je rukom kako bi privukao pažnju ostatka razreda.

„U ovoj učionici ćeš sigurno čuti razne vrste reči”, objasnio je. „Čak i ja imam gadnu narav. Tu su i razni živopisni žargoni

s različitih lokaliteta. A kažu da ovaj Tarik ume da psuje na čak tri različita dijalekta. Međutim, niko ovde ne govori francuski.”

Promenio je položaj.

„Eto”, rekao je. „Nažalost, ti moraš da ideš.”

Onda mu je nešto palo na pamet.

„Pošto imaš dobre ocene iz svih prirodnih nauka, možda čak možeš da probaš i kod doktora Feltama. Verovatno će te primiti.”

Martin Sajmon je najzad shvatio o čemu se tu radi. Ustao je i počeo da pakuje ono malo svojih stvari u ranac.

Gospodin Kartrajt je video da je dečko tužan zbog toga.

„I meni je žao, momče”, rekao je. „Veruj mi, tako je najbolje. Ovde se ne bi uklopio. Sigurno je u pitanju neka greška.”

Martin Sajmon je klimnuo glavom.

„Idi u zbornicu”, posavetovao ga je gospodin Kartrajt i ispratio ga do vrata. „Reci im da su negde pogrešili i da ovde ne možeš da se vratiš. Ja te ne primam. Ti ovde ne pripadaš.”

Nakon toga pokazao mu je na dugačak, zeleni hodnik.

„Zbogom, momče”, sa žaljenjem mu je viknuo. „Srećno!”

Zatvorio je vrata i odlučno se okrenuo prema ostatku razreda.

„Dobro!” – rekao je. „Skloni tu maramu, Sađide. Šta to jedeš, Luise Pereira? Odmah ispljuni u kantu. Pogledajte koliko smo vremena protraćili. Pazite dobro, ovo ćemo završiti pre zvona za odmor.”

U bilo kom drugom razredu to bi mu možda i pošlo za rukom. Međutim, dvojica đaka kojima je zadao da izbroje glasove prilično su se mučila s računanjem, a pri tom su i kritikovali način na koji je on brojao („Gospodine, ne možete da računate Rikov glas! On nikada nije ovde!”), tako da nije ostalo dovoljno

vremena da se sve uradi kako treba. Robin Foster i Vejn Driskol su ga posmatrali s podignutim zamišljenim štopericama i usnama stisnutim oko nepostojećih pištaljki.

Skoro je vreme...

Gospodin Kartrajt je spustio svoju ogromnu zadnjicu sa stola i ispravio se. Nisu ga za džabe zvali Matori Mazgov.

„Tišina!” – zagrmeo je i istog trenutka je u učionici zavladao muk. „To je to! Sad je bilo dosta! Uskoro će zvoniti i mi s ovim moramo da završimo. Upozoravam vas, sledeći dečak koji napravi bilo kakav zvuk u ovoj prostoriji – *bilo kakav zvuk* – moraće da zavuče ruku u ovu gomilu. Koji god glas da izvuče, to će biti konačna odluka.”

Tišina je bila savršena. Možda nisu svi genijalci, ali su ipak bili dovoljno pametni da shvate da će ih ceo razred kriviti ako naredne tri sedmice provedu na nekom okrutnom projektu doktora Feltama čiji je cilj da u njima probudi skriveno interesovanje za stvari kao što su šivenje, kovanje ili vođenje domaćinstva.

Niko se nije usuđivao ni da diše. Gospodin Kartrajt je čak čuo cvrkut ptičice na simsu.

Onda je bez ikakvog upozorenja čarolija uništena.

Na vratima učionice iznenada se začulo vrlo glasno lupanje. Kvaka se zatresla i vrata su zadrhtala.

Ušao je nespretni mladi gorostas.

Svi su s odobravanjem dočekali novopridošlicu.

„Zdravo, majstore.”

„Ko poslednji – šuga!”

„Sajme! Sačuvao sam ti mesto!”

„Je l' ti vrana *mozak* popila, Sajmone Martine!”

Sajmon Martin... Martin Sajmon... Naravno.

Gospodin Kartrajt se zavalio u uobičajeni položaj na klupi. Eto objašnjenja. I to jednostavnog. Sve je samo greška u administraciji.

Martin Sajmon... Sajmon Martin...

Sačekao je još nekoliko minuta da se uzbuđenje stiša.

„Gde si bio, Sajme?”

„Zalutao sam”, ponosno je rekao pridošlica. „Bio sam u razredu doktora Feltama.”

„Doktora Feltama?”

Svi su prasnuli u smeh, a čak je i gospodin Kartrajt morao da se nasmeši kad je zamislio ovog ogromnog, mišićavog i nepromišljenog momka među sveznalicama doktora Feltama.

„Reko sam mu da mi nije tu mesto, ali me nije slušao. Ne, sve dok onaj drugi ulizanko nije najzad stigao i spasao me. A čak i tada...”

Da bi prekinuo govor koji će se očigledno otegnuti u dugu žalopojku, gospodin Kartrajt je pružio plastičnu posudu s glasovima prema novom đaku.

„Izaberi jedan papir”, rekao mu je.

Izraz velikog nezadovoljstva Sajmona Martina pretvorio se u sumnjičavost.

„Šta je to?”

„Samo izvuci papir”, ponovio je gospodin Kartrajt kao da mu izdaje naređenje. „Odmah!”

Sajmon Martin je pružio ruku i izvukao jedan papirić ispisani vrlo urednim rukopisom.

„Šta tu piše?”

Momak je nekoliko trenutaka blenuo u papir. Njegove obrve poput ogromnih gusenica zbunjeno su se nabirale dok se mučio sa savršenim rukopisom Martina Sajmona. A onda je izgovorio:

„Ne... ne... nega de-ce”, glasno je sricao.

„Nega dece.”

Gospodin Kartrajt je uspeo to da izgovori samo sekund pre nego što je izbio potpuni haos.

„To su *bebe*, zar ne?”

„Gospodine, mi nećemo da se bavimo *bebama*.”

„To je za devojčice. Samo za devojčice.”

„Ja onda uopšte neću dolaziti u školu. Barem dok se sve to ne završi.”

„Ti si za sve kriv, Sajmone!”

„To nije nikakva *nauka*. Samo jedna velika *prevara*!”

„Sajme, izvlači ponovo.”

Gospodin Kartrajt je brzo ispraznio plastičnu posudu u kantu za otpatke. Preostali glasovi su se pridružili ostacima obroka koje je ispljunuo Luis Pereira.

Gospodin Kartrajt je listao stranice ogromne fascikle s podacima za naučnu izložbu doktora Feltama. Kakav užasan početak polugodišta! Zašto sve to nije moglo da se uradi kao i u svim drugim školama i da se veliki omaž čudesima nauke ostavlja za poslednjih nekoliko sedmica pre raspusta, kad razrede kao što je njegov prepuštaju blaženom lenčarenju? To je večiti problem s entuzijastima. Oni nikad ne razumeju slabosti drugih ljudi.

Kad je najzad pronašao pravu stranicu, gospodin Kartrajt je uzviknuo poput voditelja koji objavljuje ko je dobio Oskara i ozbiljnim glasom objavio:

„A eksperiment koji je doktor Feltam izabrao za ovu temu jeste...”

Osvrnuo se po učionici. Još im nije ni rekao šta treba da rade, a već je video kako ga posmatra niz zgađenih lica.

„Bebe od brašna!”

Sada je prezir zamenila zbunjenost.

„Gospodine?”

„Bebe od *brašna* ili bebe od *praška*?”

„Nijedno nema smisla.”

„Šta je to?”

„Šta god da je, ne zvuči kao neka *nauka*.”

Upravo to je pomislio i gospodin Kartrajt, ali je prećutao. Ponovo je pregledao listu. Da nije neka greška? Još jedan administrativni propust?

Nije. Na papiru je, jasno kao dan, pisalo:

Bebe od brašna.

Pa dobro.

Gospodin Kartrajt je spustio fasciklu doktora Feltama na sto. Šta god da su te bebe, sada nema vremena da čita o tome. Vejn Driskol, čiji su obrazi već bili naduveni kao da će eksplodirati, sumanuto je mahao zamišljenom štopericom.

I baš tada se oglasilo zvono.

Mora da izvrši samo još jedan ritual, a onda će se ovaj čas završiti. Ko će danas biti prvi?

Bil Simons.

„Bile Simons, sačekaj malo. Nisam čuo da je iko rekao da je ovaj čas završen. Molim te, vrati se na mesto.”

„Gospodine! Gospodine, zvonilo je.”

„To zvono je za mene, Bile, a ne za tebe.”

Međutim, nije imao strpljenja da se potpuno preda zadatku. Ne danas. Zapravo, kako bi ih se što pre otarasio, napravio se da ne vidi zadnjicu Rasa Molda kako lebdi dvadesetak centimetara od stolice, spremna za izletanje iz učionice.

„Dobro, momci. Možete da idete.”

Svi su istog trena potrčali prema vratima i ostavili ga samog s pitanjem:

„Pobogu, šta su to... bebe od brašna?”

Sajmon Martin se ispružio preko tri stolice ispred zbornice, gde su ga poslali zato što je pravio probleme u dvorištu. Iako je tu ležao samo četiri minuta, već je bio smoren na smrt. Pokušao je da zviždi (ali ga je gospođica Arno opomenula dok je ulazila). Onda je rešio da tapka nogom u ritmu neke melodije (ali ga je gospodin Henderson prekinuo kad je izlazio). Čak je pokušao da vidi koliko različitih zvukova može da proizvede jezikom (ali se to nije svidelo gospodinu Spenseru koji je tuda prolazio).

Nisu mu ostavili nikakvog izbora.

Sigurno ne mogu da očekuju da sedi tu ceo dan i ne radi ništa.

Čim sledeći nastavnik izađe, pokušaće nešto da uradi.

Kad je malo kasnije iz zbornice izašao nastavnik Dipask, Sajmon Martin je neprimetno ispružio svoje ogromno stopalo kad je gospodin zamahnuo da zatvori vrata i petom ih zastavio.

Sami su krivi. Ako zaista ne žele da neko ko je već pozvan u zbornicu bez ikakvog razloga i ko se na smrt dosađuje čuje to što imaju da kažu, trebalo je da ga puste da na miru zvižduće, tapka u ritmu i cokće jezikom.

Sajmon se pripremio za prislušivanje. Tačnije, okrenuo je glavu nadesno tako da izgleda kao da gleda niz hodnik, ali je krajičkom oka mogao da vidi delić zbornice. A unutra je Matori Mazgov hodao ukrug i, kao po običaju, galamio.

„Ne mogu da verujem”, grmeo je gospodin Kartrajt. „Ja jednostavno ne verujem svojim *ušima*. Zar zaista želite da mi kažete da taj vaš projekat brige o deci podrazumeva bukvalno tri kilograma običnog belog brašna ušivenog u vreću? I planirate da po jednu takvu stvar date svakom manijaku u mom razredu?”

„Nećemo im dati, Erik. Samo pozajmiti.”

„Dati. Pozajmiti.” Sajmon je nakratko uspeo da ugleda ruke gospodina Kartrajta koje je ovaj u očajanju podigao visoko u vazduh. „Kakve to ima veze kad radite s grupom sociopata? Niko u mom odeljenju ne bi mogao da se brine ni o kamenu, a da ga ne polomi. Ne možete očekivati da će vreća s tri kile brašna preživeti!”

Sajmon je video delić nervoznog lica doktora Feltama.

„Tri kilograma, Erik. Tri kilograma. Pokušaj nekako da ih zainteresuješ. Da ih inspirišeš.”

„Moja je stvar šta ću da radim”, čulo se režanje gospodina Kartrajta. „A iskreno, mislim da si stvarno preterao. U ovom polugodištu u razredu ima devetnaest dečaka. Devetnaest puta tri je sedamdeset šest!”

Doktor Feltam nije mogao da se suzdrži da ga ne ispravi: „Pedeset sedam.”

„Šta?”

Doktor Feltam je u trenutku od mešavine nestrpljenja i preneraženosti gospodina Kartrajta pomislio da ovaj zaista želi da se matematički prosvetli.

„Mislim da si greškom pomnožio devetnaest sa četiri”, rekao je. „To je jedino racionalno objašnjenje za takvu grešku.”

Kad se razgovor pretvorio u zamršenu priču o brojevima, Sajmon je izgubio interesovanje za njega. Baš kad je hteo da skloni nogu i pusti vrata da se zatvore, ponovo je uočio gospodina Kartrajta koji je bukvalno režao.

„Sedamdeset i nešto. Pedeset i kusur! Kakve veze sve to ima? To je i dalje ogromna količina čistog belog brašna koje svakog trenu može da eksplodira u mojoj učionici!”

U hodniku ispred zbornice lice mladog Sajmona Martina se ozarilo. Je li dobro čuo? Ogromna količina čistog belog brašna? Koja će eksplodirati? U učionici? Te sreće i radosti! Znači, vredi da dolazi u školu. Vrede svi oni užasni časovi koje je proveo pokušavajući da svoja ogromna kolena ugura ispod niskih klupa, dok su mu nastavnici prebacivali i dok je bukvalno drhtao od dosade.

Pedeset kilograma prosejanog belog brašna.

BANG!!!

Već sada je sve to jasno video. Lebdelo je u vazduhu! Planine brašna! Čitavi oblaci! Svi će biti do kolena u brašnu. Brašno će izletati kroz prozore i curiti kroz vrata.

Ta vizija je bila toliko predivna i tako ga je obuzela da su Sajmonove uši na trenutak bile zaglušene magičnom snagom njegove imaginacije, tako da uopšte nije čuo pokušaj doktora Feltama da objasni eksperiment svom kolegi.

„Sve si *pogrešno* razumeo, Erik. Konzerve s eksplozivnom smesom mogu da eksplodiraju, a ne bebe od brašna. Bebe od brašna predstavljaju veoma jednostavan eksperiment na temu odnosa roditelja i dece. Svaki dečak preuzima punu odgovornost nad svojom bebom od brašna čitave tri sedmice i u

dnevnik beleži sve probleme i događaje. Rezultati su veoma zanimljivi. Prosto je fascinantno šta sve deca nauče o roditeljstvu i sebi samima. To je vrlo koristan eksperiment. Videćeš i sâm.”

Sajmon je od svega toga čuo samo poslednje reči, „Videćeš već i sâm”. Međutim, on je sve već jasno video. BANG!!! Zamišljao je kako oblak u obliku pečurke briše s lica zemlje mrski zatvor koji za njega predstavlja učionica. Potpuno je odlutao zamišljajući taj snežnobeli veličanstveni prizor, a kad se najzad pribrao, čuo je samo poslednji očajnički pokušaj gospodina Kartrajta da odbije taj zadivljujući i do sada neviđeni blagoslov.

„Zar ne mogu da rade nešto u radionicama gospodina Hajama?”

Začuo se novi, preneraženi glas.

„Erik! Moje radionice su prepune! Pa to je naučna izložba! Moramo da napravimo kosine za eksperiment s padinama. I kostur kuće za elektronski sistem alarma u slučaju provale koji pravi osmo šest. Još nismo ni počeli s bazom za Harisonov ventilator na termistorsko napajanje. A ni okvir za električnu centralu blizanaca Hjuž. Čak i na farmi glista treba još da se radi inače ćemo imati gliste po celoj školi.”

Sajmon je kroz odškrinuta vrata video kako gospodin Hajam širi ruke.

„Žao mi je, Erik. Trenutno bih rizikovao više od svog radnog mesta kad bih tvoje momke pustio u radionice. Poslednji put kad sam pretresao Rika Tulisa na izlazu, u gaćama je nosio četiri šrafčigera. Četiri! A onaj tvoj Sađid Mahmud samo treba da *pogleda* drvenu dasku pa da nekome ispadne testera iz ruke. Izvini, Erik, ali to neće moći.”

Da Sajmon nije bio toliko ljut na gospodina Kartrajta što pokušava da odbije takav dar bogova, možda bi mu u tom

trenutku bilo žao zbog nastavnikovog potpuno slomljenog glasa.

„Ovo vam neću zaboraviti”, rekao je gospodin Kartrajt. „Sledeći put kad nekome od vas bude potrebna pomoć, setiću se ovog dana.”

Sajmon je mudro izvukao nogu jer su se glasovi približavali vratima.

„Pedeset kilograma brašna! U mojoj učionici! S onom gomilom mangupa! I niko neće da mi pomogne. Niko. Nikad vam to neću oprostiti. Nikada.”

Sajmon se brzo uspravio i seo baš u trenutku kad je gospodin Kartrajt otvorio vrata.

„Šta ti radiš ovde?”

„Gospodine, rekli ste mi da dođem.”

„Dobro, sada sam se predomislio. Odlazi. Odmah se vrati u učionicu.”

„U redu, gospodine.”

Sajmon je, potpuno nepotrebno, malo zastao kako bi odveo pertlu i potom je ponovo zavezao bez imalo žurbe. Međutim, nije mu bilo žao zbog toga iako je tim malim gestom prkosa izazvao veoma ljutit pogled gospodina Kartrajta. Obojica su tu ostala dovoljno dugo da nepogrešivo jasno čuju glas iz zbornice:

„Ovo nije prvi put da je pogrešio, znaš. Jednom je tako pogrešno pomnožio sa jedan umesto sa sedam. Ne mogu da shvatim kako funkcioniše njegov mozak.”

Zadovoljan onim što je čuo, Sajmon je krenuo. Gospodin Kartrajt se gegao za njim. Pustio je dečaka da odmakne dugačkim hodnikom da bi imao vremena da razmisli. Šta bi bilo najbolje da uradi? Istina je da je vrlo odlučnim glasom objavio

da će sledeći dečak koji išta kaže morati da odabere temu. I Sajmon je izabrao bebe od brašna. No, fer je fer, a momkovo neandertalsko naglo otvaranje vrata bilo je sasvim slučajno. Nije on hteo nikome da naudi. Samo je nekako prirodno otvarao vrata poput gorile.

Ne mora bez potrebe da bude strog.

Mogu, jednostavno, ponovo da biraju.

Gospodin Kartrajt se ozario i ubrzao korak. Dok je razmišljao, prilično je zaostao. Taman toliko da je propustio trenutak kad je Sajmon Martin bez daha otvorio vrata, uleteo u učionicu i objavio razredu:

„Znate one bebe od brašna! One su mega-super! Bolje su od sapuna, glista i svega drugog! To je najbolja nauka za koju sam u životu čuo!”

Dvadeset sekundi kasnije, gospodin Kartrajt je pokušavao da smiri buku, uopšte se ne trudeći da shvati zbog čega se podigla tolika prašina. Smestio je zadnjicu na učiteljski sto i učtivo im se obratio.

„Dobro, dobro, deco, ja sam razuman čovek. Pošto sam malo razmislio, mislim da nema razloga da svi ispaštate zbog buke koju Sajmon Martin pravi kad otvara vrata. Jednog dana, kad budemo imali malo više vremena, objasnićemo mu princip funkcionisanja i upotrebe kvake. Međutim, u ovom trenutku, mislim da možemo da prepustimo to prošlosti i da porazgovaramo o drugim opcijama za naučnu izložbu.”

Sajmon je tiho zviznuo. On, generalno, nije previše obraćao pažnju na nastavnike, ali se razumeo u sve oblike lukavština.

„Matora mrcina” – promrmljao je gorko đaku s kojim je delio klupu, Robinu Fosteru. „Pokušava nekako da izbegne bebe od brašna jer su one *strava*.”

Iz čiste navike, Robin je tu informaciju prosledio dalje. A to je uradio i sledeći momak. A onda i sledeći. Šapat se toliko brzo proširio učionicom da su do trenutka kad ih je gospodin Kartrajt posle kraćeg uzdaha pitao – „Možda bi neko više voleo tekstil?” – svi bili obavešteni i spremni za vlastiti vid sabotaže.

„Zašivanje stvari! Odlično! Pazi se, Fosteru! Ostao sam ti dužan jedno ubadanje još od prvog razreda.”

„Kladim se da bih mogao da zabodem pedeset igala u lice i da tako sedim ceo čas!”

„Tarik sigurno može da natera šivaću mašinu da radi tako brzo da *eksplođira!*”

„Gospodine, molim vas, da li smem da sašijem nacističku zastavu?”

„Gospodine, ako radimo s tekstilom, da li smemo da pravimo i *fleke?*”

„O, da, da, gospodine! Baš mi padaju na pamet neke sjajne fleke koje se nikada ne bi oprale. *Nikada!*”

Gospodin Kartrajt se krišom stresao.

„Znate šta”, veselo je rekao. „Nećemo se patiti s tekstilom. Hajde da umesto toga uzmemo ekonomiju.”

Međutim, samo su ga čekali.

„Da! Da!”

„Bavio sam se ja već tim ekonomisanjem. Odlično je. Jednom smo morali da prebrojimo koliko kivanog pasulja ima u osam različitih vrsta konzervi. Naš tim bi sigurno pobedio, gospodine, samo da Vejn nije pojeo previše zrna.”

„Pobedili bismo i na testu 'vrednost za novac' s bombonama, gospodine. Ali Tarik ih je neprestano pljuvao na Fila umesto da ih sisa kao svi ostali.”

Sajmonu je bilo jasno da ništa od svega toga neće pokolebati gospodina Kartrajta. Da bi uspeli u neizrečenom planu da sve osim beba od brašna učine nepoželjnim, moraće da se posluže teškom artiljerijom.

„Đake koji se bave ekonomijom ostavljaju u prodavnicama”, zapretio je gospodinu Kartrajtu mračnim tonom.

Odmah su i ostali zatrubili.

„Jeste, jednom smo se vratili samo nas četvorica. Jadni gospodin Haris je morao da juri za ostalima.”

„A Rasa samo što nisu pregazila kola. Umirali smo od smeha.”

„Vozač je izašao iz auta i čim je shvatio da Rasu nije ništa, počeo je da ga udara.”

„Samo zato što sam mu ulubio branik, gospodine. A nisam ja bio kriv. Luis me je gurnuo.”

„Luis je jurio za devojčicama.”

Luis se ponosno osvrnuo po učionici.

„I tako sam upoznao Mojru.”

Na sâm pomen Mojrinog imena, svi su počeli da mu kliču s odobravanjem. Gospodin Kartrajt im je okrenuo leđa. Nije želeo da gleda niz neobičnih i sumnjivih pokreta koji su, iz njegovog iskustva, pratili pominjanje bilo kog ženskog imena. U svakom slučaju, pomisao da će morati da ih pošalje da lutaju po gradu u potrazi za prodavnicama obeshrabrila ga je. Zašto su opšte izmislili škole? Sigurno su tu da bi deca naučila pametnije stvari od toga gde se kupuje itison.

Ne, on neće imati ništa s tim novopečenim licemerjem.

Uzeo je vlažni sunđer i u dva odlučna, dugačka pokreta izbrisao s table tekstil i ekonomiju.

„A šta mislite o domaćinstvu?” – predložio je.

Deca su zadovoljno zagrajala.

„Možemo da pravimo kućice od drveta!”

„I da se pretvaramo da su prave!”

„Zaboga, pa ne možeš da koristiš tu krpu za brisanje tanjira. Već si je koristio za ribanje kupatila!”

„Unesi veš kad počne da pada kiša, inače, zamisli samo, može da se pokvasi!”

„Siguran sam da sve ovo izmišljate”, strogo ih je optužio gospodin Kartrajt. Međutim, ni uz mnogo truda nije uspeo da zamisli šta bi drugo moglo da se radi na domaćinstvu osim stvari koje bi i maloumnik za jednu noć shvatio.

S table je izbrisao i domaćinstvo.

„Nadam se da ste svesni”, rekao je, „da nam to ostavlja samo bebe i hranu.”

Bio je ubeđen da je time rešio problem. Na kraju krajeva, većina dečaka ispred njega provodi pola dana puneći nečime usta. Nije bilo maltene nijednog časa a da nije morao da naredi jednom od njih da proguta, ispljune ili umota hranu i ne dira je do odmora. Hrana je nešto u čemu će se sigurno odlično snaći.

Međutim, ne!

„Gospodine, već smo imali nutricionizam. I to nije imalo nikakve veze sa hranom.”

„Samo smo pisali.”

„Biralimo recepte.”

Vejn Driskol je naporno mozgao i pobjednički došao do rečenice koju je sasvim slučajno zapamtio prošle godine.

„Dobro balansirane obroke, gospodine.”

„Šta bi dvojica čudaka s klimavim zubima mogla da doručkuju.”

„To je smrtno dosadno.”

„Samo se proučavaju nekakvi grafikoni i liste.”

Gospodin Kartrajt se zbunio. Zašto poreznici plaćaju ogromne sume novca za velike, sjajne kuhinje u školama u celoj zemlji ako ih đaci uopšte ne koriste?

„Verovatno ste bar nekad kuvali?” – bio je uporan.

Sađid Mahmud se tako namrštio da bi uplašio i kamen.

„Jedan jedini put kad sam ja kuvao”, rekao je, „dobio sam grdnju jer sam sve bacio u kantu nakon ocenjivanja.”

„Pa naravno!” – rekao je gospodin Kartrajt. „Šteta tolike hrane.”

„Pa kako sam mogao to da pojedem? Kuvali smo gulaš s mesom, a ja ne jedem meso.”

„Mogao si da skuvaš nešto drugo?”

Sađid je pobesneo kad se setio te davnašnje nepravde.

„Zašto? Niko nam nije rekao da ćemo to morati i da *pojedo*? Niko nije čak ni *pomenuo* nikakvo jedenje. Samo su nam govorili kako to mora da bude dobro balansirano, kao što je Vejn rekao, da ima dovoljno vitamina i slično. No, niko nikada nije rekao da to mora da nam se sviđa, niti da ćemo morati da ga pojedemo.”

Nastavio je da mrmlja sebi u bradu.

„A onda mi je matori zlotvor promenio ocenu iz četvorke u keca. I naterao me je da operem kantu...”

„A šta je s ostalima?” – prekinuo ga je gospodin Kartrajt. Verovao je da je izuzetno mudar kad je Sajmonu ponudio priliku da se otrese odgovornosti što je slučajno izabrao pogrešnu opciju. „Na primer ti, Sajmone? Ti bi sigurno želeo da kuvaš, zar ne?”

Sajmon ga je tupavo pogledao.

„Ne bih.”

„Stvarno?” – bio je uporan gospodin Kartrajt. „Sigurno bi tako krupan i razvijen momak uživao u ponekom dodatnom tanjiru hrane?”

Međutim, Sajmon je bio rešen da mu ne omogući laku pobjedu. Nije dozvolio ni da ostatak razreda bude zaveden, pa ih je podsetio na neke tužne činjenice iz prošle godine.

„Mogli smo da *umremo od gladi*”, rekao je. „Svi smo mogli da pocrkamo pre nego što smo stigli do pravog kuvanja. Prvo smo proveli nekoliko nedelja učeći kako da preračunamo unce u grame, a onda nekoliko nedelja vraćajući te iste mere u unce. A onda smo naklapali nešto o jedenju konaca...”

„Sigurno se radilo o vlaknima?”

„Šta god.” Sajmon je slegnuo ramenima na ovu ispravku. „U celom polugodištu samo smo dvaput ušli u kuhinju.”

Nije mogao da odoli da gorko ne doda: „A jedan od ta dva puta su, odmah na početku, izbacili polovinu nas samo zato što smo mirno stajali u redu.”

Gospodin Kartrajt ga je strogo pogledao.

„Mirno ste stajali u redu? Kao ti pred zbornicom kad sam te jutros vratio?”

„Još mirnije od toga”, odgovorio je Sajmon sav pun sebe.

„Tako je, gospodine”, Robin Foster je podržao Sajmona. „Svi smo bili u redu.”

„Čekali smo na blender.”

„Morali smo da iseckamo paradajz, zar ne?”

I odjednom je gospodinu Kartrajtu sinulo. Imao je jasnu viziju, prizor se stvorio pred njim kao da se odigrao tog jutra. Ceo razred se tiskao u redu, gurkao i podbadao, laktao i svađao. Polovina njih je toliko nehajno držala paradajz da je crveni sok kapao na sjajne pločice na podu. Ostali su štrcali sluzave žute

semenke paradajza što dalje po zidovima ili po licu svojih drugara.

„Bili ste u redu”, rekao je. „I samo ste mirno stajali i čekali?”

„Tako je”, uveravali su ga svi koji su tog dana bili na času kuvanja.

Gospodin Kartrajt je zaista dao sve od sebe. Ali sada je već bio pred pucanjem. Sajmon nije uspeo da se suzdrži da se ne isceri od zadovoljstva i olakšanja. Pažljivo je posmatrao svog nastavnika i uhvatio tačan trenutak kad je nutricionija kao opcija prestala da mu bude privlačna. Gospodin Kartrajt je sada video samo red dečaka koji čekaju da upotrebe blender. Svaki od njih je bio spreman da protraći skoro ceo čas stojeći u redu samo da bi isprobao čudesnu mašinu koja zuji i melje hranu. Svaki dečak je utrošio pola sata svog kratkog života čekajući da ubaci siroti, bedni paradajz u okruglu, široku posudu tog kuhinjskog aparata sa svim tim prekidačima, sečivima i različitim brzinama. Svaki dečak se sporo i nestrpljivo pomerao napred, centimetar po centimetar, i potpuno ignorisao jednostavni i skromni kuhinjski nož kojim bi za nekoliko sekundi – bez ikakve gužve i nereda – iseckao, zgnječio ili oljuštio svoj paradajz.

Život je prekratak za nutricionizam.

Neka onda budu bebe od brašna. Nek nastupi vladavina haosa.